

Miejsce na identyfikację szkoły

ARKUSZ PRÓBNEJ MATURY Z OPERONEM HISTORIA

POZIOM PODSTAWOWY

LISTOPAD
2012

Czas pracy: 120 minut

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 22 strony (zadania 1.–36.). Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Odpowiedzi zapisz w miejscu na to przeznaczonym przy każdym zadaniu.
3. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
4. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
5. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie podlegają ocenie.

Życzymy powodzenia!

Za rozwiązanie
wszystkich zadań
można otrzymać
łącznie
100 punktów.

Wpisuje zdający przed rozpoczęciem pracy

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

PESEL ZDAJĄCEGO

--	--	--

**KOD
ZDAJĄCEGO**

Zadanie 1. (4 pkt)

Na podstawie fotografii starożytnego zabytku architektonicznego i własnej wiedzy wykonaj polecenia.

a) Podaj nazwę starożytnego miasta, w którym znajdowała się przedstawiona na ilustracji budowla.

.....

b) Rozstrzygnij, które z podanych w tabeli zdań dotyczących budowli są prawdziwe, a które fałszywe. Obok każdego ze zdań wpisz *prawda* lub *fałsz*.

A.	Przedstawiona na ilustracji budowla powstała w starożytnej Mezopotamii.	
B.	Przedstawiona na ilustracji budowla była częścią murów obronnych broniących dostępu do cytadeli zbudowanej przez Greków.	
C.	Powstała na jednej z wysp Morza Egejskiego, by uchronić mieszkańców przed najazdami Persów.	

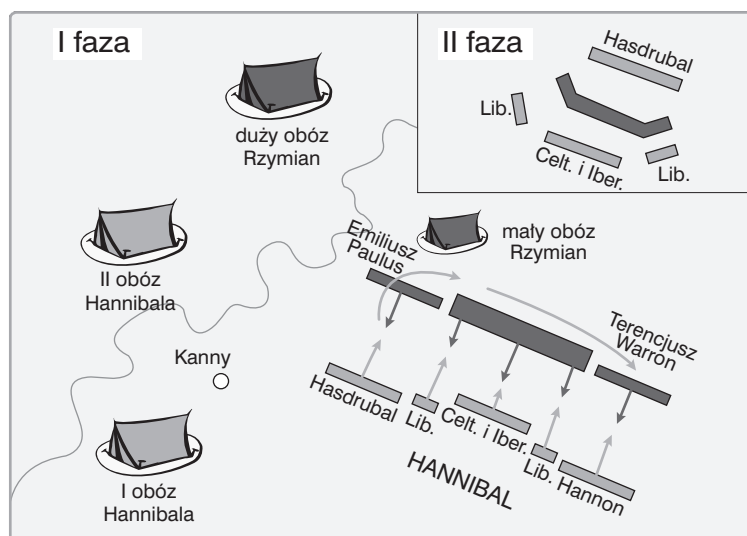
Zadanie 2. (2 pkt)

Spśród wymienionych władców starożytnych wybierz panującego najwcześniej i oznacz go literą A. Władcę panującego najpóźniej oznacz literą B.

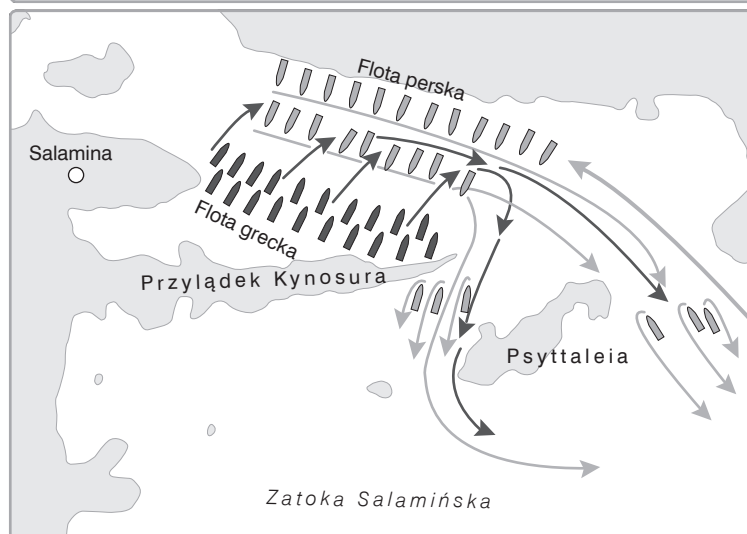
a)	Aleksander III Wielki	
b)	Kserkses	
c)	Hammurabi	
d)	Marek Aureliusz	
e)	Neron	

Zadanie 3. (2 pkt)

Na rysunkach przedstawiono plany dwóch bitew stoczonych w starożytności. Obok każdego z planów wpisz wiek, w którym stoczono daną bitwę.

a) .....

b) .....

Zadanie 4. (3 pkt)

Rozpoznaj cesarzy rzymskich na podstawie informacji biograficznych i opisu ich stosunku do religii chrześcijańskiej. Do tabeli obok każdego opisu wpisz imię cesarza.

a)	Urodził się w 37 r. jako syn Agrypiny Młodszej. Cesarzem został w 54 r. Jego wychowawcą był Seneka Młodszy, lecz gdy ten zmarł, władca rozpoczął despotyczne i okrutne rządy. Zamordował m.in. brata, matkę i dwie kolejne żony. Według Tacyty obarczył winą za pożar Rzymu zamieszkujących w tym mieście chrześcijan, co stało się przyczyną fali krwawych represji.	
b)	Urodził się ok. 282 r. jako syn Konstancjusza I Chlorusa. Cesarzem został w 306 r. Wprowadził równouprawnienie chrześcijaństwa. Zezwolił chrześcijanom na swobodę wyznawania ich religii jako jednej z wielu funkcjonujących w imperium rzymskim.	
c)	Urodził się w 347 r., a cesarzem został w 379 r., początkowo jednak panował tylko na Wschodzie. Dopiero w 394 r. zjednoczył całe cesarstwo. Zwołał Sobór Konstantynopolski I. Zakazał sprawowania poganom ich kultów. Przez to chrześcijaństwo stało się jedyną religią, którą można było wyznawać w cesarstwie.	

Zadanie 5. (3 pkt)

Przeanalizuj fragmenty opracowań naukowych, a następnie wykonaj polecenia.

Oktawian rządził sam państwem rzymskim od roku 30 p.n.e. do 14 r. n.e. Był on twórcą ustroju [...], który utrzymał się w Rzymie do końca II wieku n.e. Władza Oktawiana [...] była w istocie kontynuacją koncepcji Cezara, ale w nieco zmodyfikowanej postaci. [...] Jego twórca liczył się jednak w większym stopniu niż Cezar z siłą tradycji, z interesami społecznymi warstwy, która była podstawą republiki. [...] System [...] czerpał swą siłę z umiejętnego zespolenia elementów starych i nowych, z wykorzystaniem potęgi ideologicznej starego ustroju, która miała teraz wspierać nowy ustrój.

M. Jaczynowska, *Historia starożytnego Rzymu*, Warszawa 1986, s. 204.

Po zakończeniu wojny domowej w 29 r. Oktawian jako cenzor [...] ułożył listę senatu, na której znaleźli się tylko jego stronnicy. Jako pierwszy na liście (princeps senatus) figurował Cezar Oktawian. [...] Istotą władzy cesarskiej była siła opierająca się na armii, kompetencje prawne samego cesarza były natomiast nie dość jasno określone i często wieloznaczne. [...] August starał się w tworzeniu wewnętrznej terminologii pryncypatu nawiązywać do popularnych funkcji republikańskich, unikając wszelkich form drażniących społeczeństwo rzymskie.

M. Jaczynowska, *Historia starożytna*, Warszawa 2009, s. 500–501.

a) Podaj nazwy wprowadzonego przez Oktawiana ustroju politycznego oraz formy jego rządów.

Ustrój polityczny – .....

Forma rządów – .....

b) Wyjaśnij, jak należy rozumieć słowa dotyczące władzy Oktawiana: *była w istocie kontynuacją koncepcji Cezara, ale w nieco zmodyfikowanej postaci*.

.....
.....

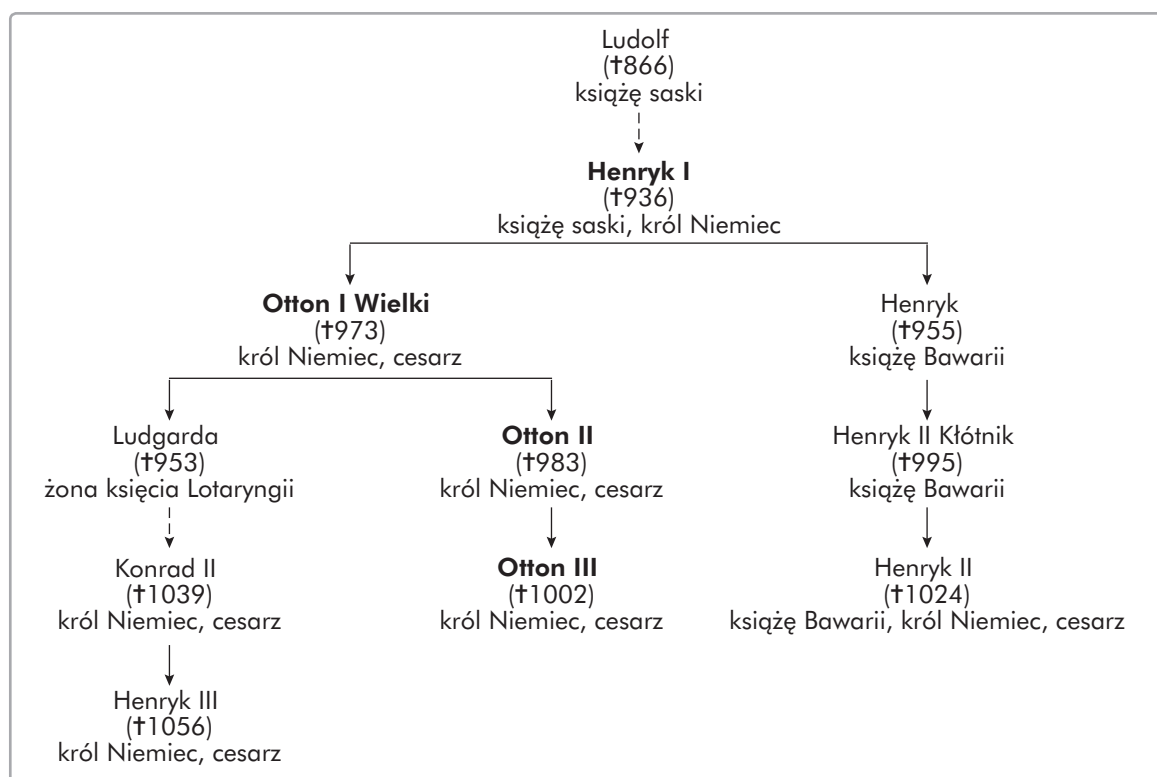
Zadanie 6. (1 pkt)

Spośród podanych niżej zaznacz przyczynę upadku cesarstwa zachodniorzymskiego.

- a) Najazdy plemion germańskich
- b) Klęski armii rzymskiej w bitwach nad rzeką Ticinus, nad Jeziorem Trazymeńskim i pod Kannami
- c) Powstania niewolników
- d) Osłabienie znaczenia chrześcijaństwa w państwie rzymskim

Zadanie 7. (4 pkt)

Przeanalizuj fragment uproszczonego drzewa genealogicznego i rozstrzygnij, które z podanych w tabeli zdań są prawdziwe, a które – fałszywe. Obok każdego ze zdań wpisz *prawda* lub *fałsz*.

a)	Dynastia Ludolfingów jest znana w historiografii jako dynastia saska.	
b)	Pierwszym królem Niemiec z tej dynastii był Henryk I.	
c)	Otton I, syn Henryka I, został koronowany na cesarza i odtąd tytuł cesarski przyjmowali władcy panujący w Niemczech.	
d)	Henryk II Kłótnik był wnukiem Ottona I.	

Zadanie 8. (1 pkt)

Przeczytaj podane niżej informacje i rozpoznaj scharakteryzowaną postać historyczną. Podaj jej imię.

- Była córką władcy Czech z rodu Przemyślidów.
- Jej małżeństwo przyczyniło się do chrystianizacji państw w Europie Środkowo-Wschodniej.
- Nosiła tytuł księżęcy.
- Jej syn zdobył koronę królewską.
- Zmarła w X w. w Polsce.

.....

Zadanie 9. (2 pkt)

Przeanalizuj ilustrację, a następnie na podstawie własnej wiedzy wykonaj polecenia.

a) Zidentyfikuj władcę siedzącego na tronie.

.....

b) Uwzględniając elementy widoczne na miniaturach, scharakteryzuj koncepcję władzy głoszoną przez monarchę ukazanego na ilustracji.

.....

.....

.....

Zadanie 10. (3 pkt)

Uzupełnij tabelę, wpisując właściwe terminy historyczne, oznaczające zjawiska związane z kryzysem w Kościele w okresie średniowiecza.

a)	Handel godnościami i urzędami kościelnymi	
b)	Obsadzanie członków rodziny na stanowiskach kościelnych	
c)	Łamanie zasad celibatu przez duchownych	

Zadanie 11. (3 pkt)

Przeanalizuj tekst źródłowy, a następnie korzystając z własnej wiedzy, wykonaj polecenia.

W r. [...] jesienią w pewnej prowincji Indii, czy to ze zbyt wielkiej gęstości chmur, czy z nagromadzenia się w powietrzu złych wyziewów, czy też raczej z dopustu Bożego, nastąpiły zarazy straszliwe, które nękały ten kraj przez 3 dni. [...] Przez cuchnący powiew wiatru południowego zakażone zostały z tego źródła wszystkie ziemie sąsiednie i, podejrzewając, tą drogą gniew Boży dotarł do wybrzeży morskich. Ostatniego bowiem grudnia przybiły trzy okręty do portu genueńskiego ze stron wschodnich, straszliwie zarażone, a obładowane bardzo różnymi korzeniami i innymi towarami. Gdy to spostrzegli Genueńczycy, [...] wypędzili je z portu ognistymi strzałami, ponieważ nikt nie mógł ich dotknąć, ani też kupiec żaden nie mógł z nimi traktować, żeby zaraz nie ulec śmierci. Jeden spośród tych statków, uciekających w rozproszeniu, przybył do portu w Marsylii, a za jego przybyciem zmarło zaraz bardzo wielu ludzi, którzy się nie strzegli [...].

Cyt. za: *Wiek V–XV w źródłach*, oprac. M. Sobańska-Bondaruk, S.B. Lenard, Warszawa 1997, s. 248.

a) Wyjaśnij, co opisano w tekście źródłowym. W którym wieku miało miejsce to wydarzenie?

.....

b) Wymień po jednym skutku społecznym i gospodarczym (dla średniowiecznej Europy), które były bezpośrednim następstwem sytuacji opisanej w tekście.

Skutek społeczny:

.....

Skutek gospodarczy:

.....

Zadanie 12. (1 pkt)

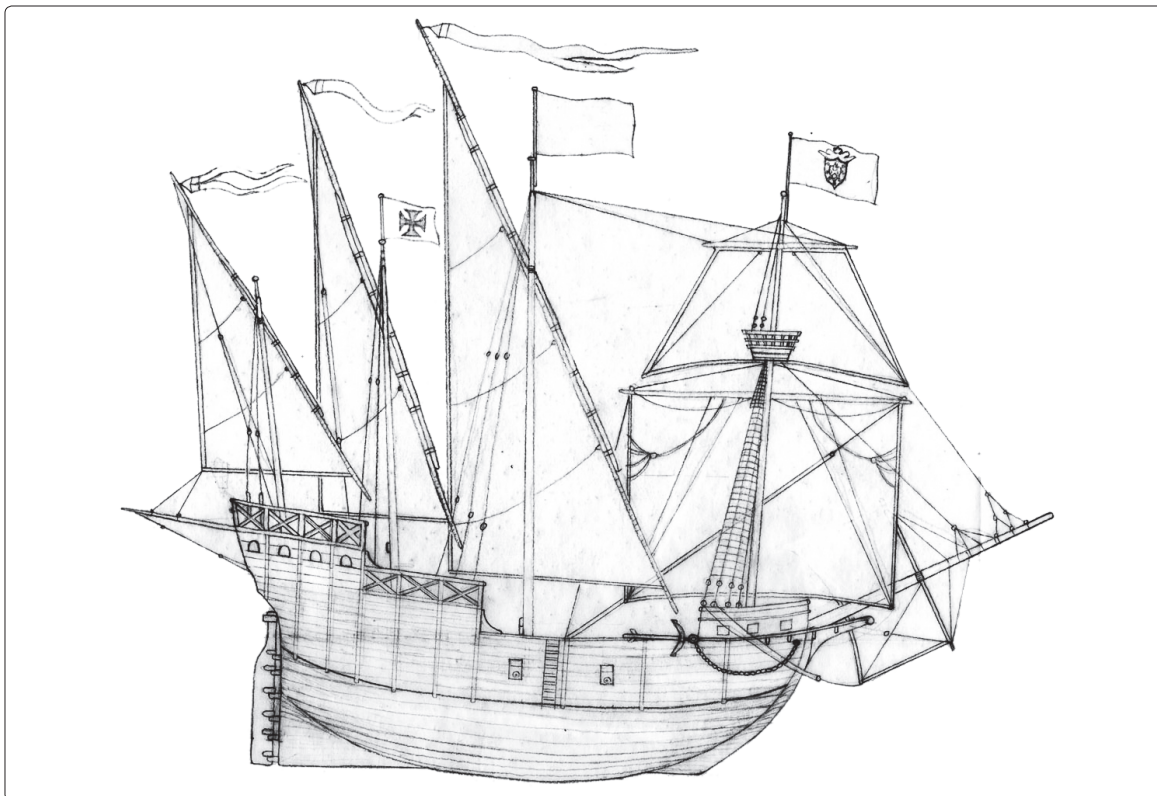
Przeczytaj informacje i rozpoznaj scharakteryzowany przywilej szlachecki. Podaj jego nazwę.

- Wydany przez Władysława Jagiełłę, by zapewnić panowanie synowi, Władysławowi III.
- Gwarantował szlachcie nietykalność osobistą – nikt nie mógł być uwięziony bez wyroku sądowego.
- Zapewniał szlachcie wyłączność w dostępie do wyższych stanowisk kościelnych.
- Został nadany w jednej miejscowości, a trzy lata później potwierdzony przez władcę w innej.

.....

Zadanie 13. (5 pkt)

Przeanalizuj ilustrację, a następnie na podstawie własnej wiedzy wykonaj polecenia.

a) Podaj typ statku, jaki ukazano na ilustracji.

.....

b) Wymień dwa elementy konstrukcji, dzięki którym te statki odegrały ważną rolę w wyprawach odkrywczych końca XV i początku XVI w. Przedstaw walory wymienionych rozwiązań konstrukcyjnych.

Element konstrukcji:

.....

Walor:

.....

.....

Element konstrukcji:

.....

Walor:

.....

.....

Zadanie 14. (4 pkt)

Przeanalizuj wnętrze świątyni protestanckiej ukazane na fotografii, a następnie korzystając z własnej wiedzy, wykonaj polecenia.

a) Podaj nazwę, jaką określa się protestancki dom modlitwy.

.....

b) Uzasadnij jednym argumentem, że na ilustracji przedstawiono świątynię protestancką.

.....

.....

c) Wymień dwa sakramenty wspólne dla Kościoła katolickiego i luterańskiego.

.....

Zadanie 15. (4 pkt)

Uzupełnij tabelę, wpisując do każdej z rubryk po dwie litery, którymi oznaczono uprawnienia sejmu walnego i sejmików ziemskich w państwie polskim w epoce wczesnonowoczesnej.

Sejm walny	Sejmiki ziemskie

- a) Mianowanie senatorów
- b) Uchwalanie podatków
- c) Wybór deputata do Trybunału Koronnego
- d) Wysłuchanie legata królewskiego
- e) Zatwierdzanie pokoju

Zadanie 16. (2 pkt)

Przeanalizuj ilustrację ukazującą założyciela jednego z zakonów, a następnie na podstawie własnej wiedzy wykonaj polecenia.

- a) Podaj imię i nazwisko tej postaci.

.....

- b) Zapisz nazwę zakonu założonego przez tę osobę.

.....

Zadanie 17. (2 pkt)

Spośród wymienionych wydarzeń z historii Polski z XVII w. podaj chronologicznie najwcześniejsze i oznacz je literą A oraz chronologicznie najpóźniejsze i oznacz je literą B.

a)	Bitwa z Turkami pod Cecorą	
b)	Zwycięstwo Jana III Sobieskiego pod Wiedniem	
c)	Rokosz Zebrzydowskiego	
d)	Rozejm ze Szwecją w Mitawie	
e)	Zwycięstwo polskie pod Kircholmem	

Zadanie 18. (4 pkt)

Na podstawie tekstu źródłowego wykonaj polecenia.

Rok ten 1685 był rokiem odwołania edyktu nantejskiego. Zgubnym był zamiar, zgubniejsze jeszcze wykonanie [...]. Wraz z odwołaniem edyktu nantejskiego posypały się deklaracje, jedna po drugiej, i jedna okrutniejsza od drugiej. Prowincje napełniły się dragonami, którzy rozgościwszy się po domostwach **hugenotów** bez różnicy stanu, do ruiny przydawali tortury cielesne, od których wielu pomarło w rękach tych katów. Ucieczkę karano jako zatwardziałość herezji, **galery** napełniły się najuczciwszymi ludźmi, więzienia ich żonami i córkami. Wielu wykupiło się od tej tyranii rzekomym odprzysiężeniem, dragoni, którzy rujnowali ich i torturowali wczoraj, jutro prowadzą ich na mszę, gdzie z miejsca odprzysięgali się, spowiadali, i przyjmowali komunie. [...] Odwołanie edyktu nantejskiego [...] wyludniło nasze królestwo i przeniosło nasze rękodzieła i cały niemal handel w kraje naszych sąsiadów i jeszcze dalej, spowodowało rozkwit ich państw kosztem naszego, napełniło je nowymi miastami i ludnością, i dało całej Europie przerażający obraz tych dziwnych ludzi proskrybowanych (wyjętych spod ochrony prawa), uciekających, nagich, bez żadnej winy błędzących i szukających schronienia z dala od ojczyzny.

Cyt. za: Historia powszechna. Czasy nowożytne 1640–1870. Wybór tekstów źródłowych, cz. I,
red. B. Krauze, Warszawa 1951, s. 61–62.

a) Wyjaśnij pojęcia wyróżnione w źródle historycznym wytłuszczoną czcionką.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

b) Wymień dwa skutki odwołania edyktu nantejskiego.

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 19. (1 pkt)

Zaznacz ilustrację, która przedstawia budowlę barokową.

a ☐

c ☐

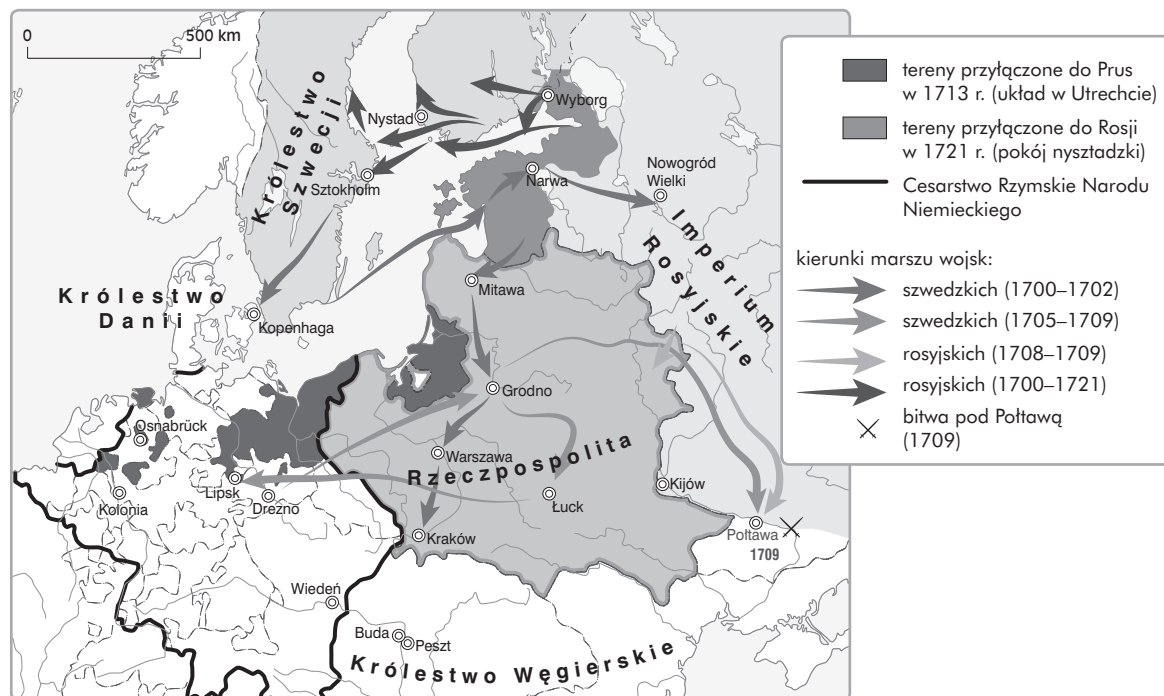

b ☐

Zadanie 20. (3 pkt)

Zapoznaj się z mapą i wykonaj polecenia.

a) Nadaj mapie tytuł. Powinien on zawierać określenie tematu, czasu i obszaru.

.....

b) Podaj nazwę państwa, które nie uczestniczyło w wojnie przedstawionej na mapie, ale ucierpiało na skutek działań zbrojnych. Wyłutucz przyczynę takiego postępowania stron konfliktu wobec wspomnianego państwa.

.....

.....

.....

.....

Zadanie 21. (4 pkt)

Przeczytaj tekst źródłowy, a następnie na podstawie własnej wiedzy wykonaj polecenia.

Zadaniem waszym nie jest wydanie wyroku skazującego lub uniewinniającego na człowieka, lecz przedsięwzięcie środków ocalenia publicznego, dokonanie aktu przezorności narodowej. Zdezonizowany król w republice nadaje się tylko do dwóch celów: do zakłócania spokoju w państwie i podkopywania wolności, albo do wzmocnienia jednego i drugiego [...]. Jakież więc wybór dyktuje rozumna polityka dla scementowania świeżo narodzonej republiki? Należy wyręć głęboko w sercach wzgardę dla władzy królewskiej i porazić strachem wszystkich stronników króla. [...] Żądam, aby Konwencja Narodowa uznała Ludwika za winnego i zasługującego na karę śmierci!

Cyt. za: www.zdsk.republika.pl

a) Podaj nazwę dynastii, z której pochodził władca wzmiankowany w tekście.

.....

b) Ustal, czy powyższa mowa została wygłoszona przed wydarzeniami podanymi w tabeli czy po nich. Wpisz do pustej kolumny określenia: *przed* lub *po*.

	Wydarzenie	Mowę wygłoszono:
1.	Przeprowadzenie zamachu termidoriańskiego	
2.	Ustanowienie I republiki we Francji	
3.	Wydanie Deklaracji Praw Człowieka i Obywatela	

Zadanie 22. (2 pkt)

Spośród podanych postanowień zaznacz dwa, które zostały uchwalone przez Sejm Czteroletni.

- a) Ograniczenie *liberum veto* do spraw skarbowych i podatkowych
- b) Wprowadzenie do sejmu przedstawicielstwa chłopów
- c) Utworzenie mennicy państwowej w Warszawie
- d) Ustanowienie stutysięcznej armii
- e) Utworzenie Straży Praw
- f) Zniesienie poddaństwa chłopów

Zadanie 23. (4 pkt)

Przeanalizuj tekst źródłowy, a następnie na podstawie własnej wiedzy wykonaj polecenia.

Chodziłoby o formację paru legionów franko-polskich przy armii Rzptej nad Renem i we Włoszech [...]. Te legiony służyłyby za środek i szkołę dla przyszłej armii polskiej [...]. Składałyby się one z niektórych generałów polskich, którzy z odznaczeniem odbyli dwie ostatnie kampanie w Polsce [...], z oficerów podkomendnych [...], którzy działając w duchu narodowym, odmówili prawie wszyscy przyjęcia służby, jaką im mocarstwa współdzielące się Polską ofiarowały i z Galicjanów gwałtownie wepchniętych w służbę cesarstwa austriackiego [...].

Cyt. za: *Wiek XIX w źródłach*, oprac. M. Sobańska-Bondaruk, S.B. Lenard, Warszawa 2001, s. 21.

a) Podaj imię i nazwisko polskiego generała, który zainicjował działania opisane w tekście i dowodził powołanymi oddziałami.

.....

b) Nazwij wydarzenia, które generał określił jako *dwie ostatnie kampanie w Polsce*.

.....

.....

c) Wyjaśnij, kto został określony w tekście *Galicjanami gwałtownie wepchniętymi w służbę cesarstwa austriackiego*.

.....

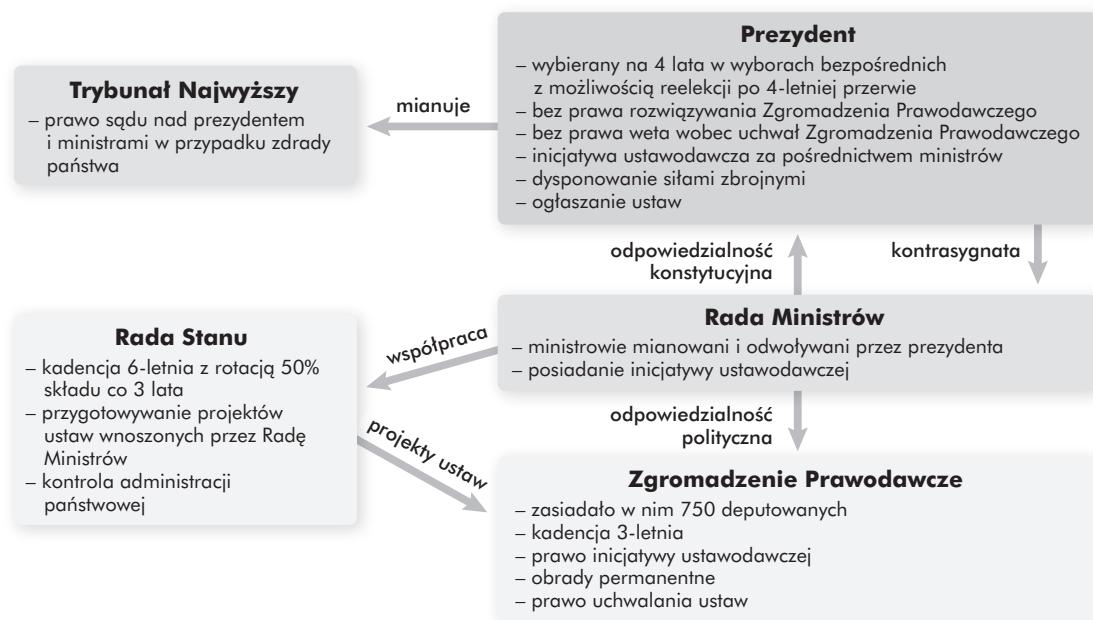
Zadanie 24. (2 pkt)

Spośród wymienionych wydarzeń z historii Polski z XIX w. podaj chronologicznie najwcześniejsze i oznacz je literą A oraz chronologicznie najpóźniejsze i oznacz je literą B.

a)	Powstanie krakowskie	
b)	Utworzenie Sprzysiężenia Podchorążych	
c)	Ustanowienie Rzeczypospolitej Krakowskiej	
d)	Uwłaszczenie chłopów w Galicji	
e)	Początek Wielkiej Emigracji	

Zadanie 25. (3 pkt)

Zapoznaj się ze schematem, a następnie na podstawie własnej wiedzy wykonaj polecenia.

a) Podaj nazwę wydarzenia, które doprowadziło do ustanowienia powyższego modelu politycznego we Francji.

b) Oceń, który z organów państwa – prezydent czy Zgromadzenie Prawodawcze – według rozważań przedstawionych na schemacie miał przewagę. Uzasadnij swoje zdanie.

Zadanie 26. (4 pkt)

Przeczytaj tekst źródłowy i korzystając w własnej wiedzy, wykonaj polecenia.

Z Bożej łaski My, Aleksander II, cesarz i samowładca Wszechrosji, król Polski etc. etc., objawiamy wszystkim naszym wiernym poddanym w Królestwie Polskim:

Artykuł 1. Grunta zostające w posiadaniu włościan (to jest osoby włościańskiej) tak w dobrach prywatnych i najmiłościwiej rozdarowanych (majorackich), jako też w dobrach instytucyjnych (różnych zakładów) i rządowych, przechodzą na zupełną własność włościan w posiadaniu tych gruntów będących.

Cyt. za: *Wiek XIX w źródłach*, oprac. M. Sobańska-Bondaruk, S.B. Lenard, Warszawa 2001, s. 307.

a) Wymień obszary objęte ukazem carskim z 1864 r.

.....

b) Wyjaśnij, jaką zmianę spowodowało wydanie ukazu.

.....

c) Korzystając z własnej wiedzy, wyjaśnij, kiedy podobne zmiany na wsi zostały wprowadzone na ziemiach polskich znajdujących się pod panowaniem dwóch pozostałych państw zaborczych.

.....

.....

Zadanie 27. (2 pkt)

Na podstawie rysunku Artura Grottgera z cyklu *Polonia* i własnej wiedzy wykonaj polecenia.

a) Podkreśl poprawne zakończenie zdania.

Rysunek Artura Grottgera odnosi się do

1. powstania listopadowego.
2. powstania krakowskiego.
3. powstania styczniowego.
4. rewolucji 1905 r.

b) Wyjaśnij, co ukazano na ilustracji.

.....

.....

.....

.....

Zadanie 28. (3 pkt)

Wśród wymienionych niżej postaci podkreśl trzy, których działalność wiązała się ze zjednoczeniem Włoch w XIX w.

- a) Wiktor Emanuel II
- b) Wiktor Emanuel III
- c) Giuseppe Garibaldi
- d) Vittorio Orlando
- e) Guglielmo Marconi
- f) Camillo Cavour

Zadanie 29. (3 pkt)

Podkreśl trzy pojęcia, postaci lub wydarzenia, które wiązały się ze zjednoczeniem Niemiec w XIX w.

- a) Konferencja w Locarno
- b) Depesza emska
- c) Bitwa pod Verdun
- e) Oblężenie Sedanu
- f) Otto von Bismarck
- g) Paul von Hindenburg

Zadanie 30. (3 pkt)

Uzupełnij tabelę. Wpisz brakujące informacje dotyczące konfliktów kolonialnych.

Kontynent	Lata	Nazwa konfliktu	Państwa zaangażowane
Azja	1839–1842	wojna opiumowa	a) ..... i Wielka Brytania
b)	1899–1902	wojna burska	Transwal, Orania, Wielka Brytania
Azja	c)	wojna rosyjsko-japońska	Japonia, Rosja

Zadanie 31. (4 pkt)

Przeanalizuj fragmenty relacji A. de Tocqueville’a z połowy XIX w., a następnie na podstawie własnej wiedzy wykonaj polecenia.

a) Birmingham

Ci ludzie nie mają chwili dla siebie. Pracują tak, jakby mieli zostać bogaci wieczorem, a umrzeć następnego dnia. To są, w większości, ludzie bardzo inteligentni, ale na sposób amerykański. Miasto samo w sobie nie posiada jakiegokolwiek analogii z innymi miastami angielskiej prowincji; składa się całkowicie z ulic podobnych do tych z Faubourg Saint-Antoine. Jest to jeden wielki warsztat, skrzyżowanie kuźni ze sklepem. Można tam spotkać ludzi wiecznie zajętych, o twarzach pociemniałych od dymu. Zewsząd tylko warkoczący turkot młotów, kłęby dymu z sykiem wylatujące z wielkich miechów kowalskich. Można by powiedzieć, wewnątrz nowożytniej kopalni, wszystko czarne, brudne, mimo że wydobywa się tam pieniądz i złoto.

b) Manchester

Trzydzieści czy czterdzieści fabryk wznosi się na szczycie wzgórz, które opisałem. Ich sześć pięter góruje nad krajobrazem, a ich skupisko pozwala stwierdzić z daleka centralizację przemysłu. Wokół nich porzucane w beładzie ubogie siedziby plebsu. Między nimi rozpościerają się tereny zanieczyszczone, które od dawna nie przypominają beztroski parków, podobnie zresztą jak obrzeża miasta [...].

Usłyszycie hałas pieców, ciężkie sapanie miechów. Dym powleka domy, uniemożliwiając słońcu rozjaśnienie domostw. W tym wiecznym mroku łatwo dostrzec bogactwo niektórych i mizериę większości, zaradność kilku fabrykantów, dla których pracują tysiące, i słabość poszczególnych osób, która okazuje się jeszcze większa, niż gdyby zostawić ich samych na środku pustyni. Tu przyczyny, tam skutki.

Gęsta mgła spowija miasto, słońce podobne do jasnoszarego dysku już nie próbuje nawet pokonać dymu; to pod tą powłoką pracuje 300 000 ludzi.

Cyt. za: *Wiek XIX w źródłach*, oprac. M. Sobańska-Bondaruk i S.B. Lenard, Warszawa 1998.

a) Scharakteryzuj stosunek autora do robotników angielskich.

.....

.....

b) Oceń wpływ przemian w produkcji na środowisko naturalne i warunki życia ludzi. Podaj dwa argumenty uzasadniające twoją ocenę i jednocześnie odwołujące się do tekstu źródłowego.

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 32. (3 pkt)

Przeczytaj tekst źródłowy, a następnie korzystając z własnej wiedzy, wykonaj polecenia.

Dziś, około godziny 10 rano, za rogatką Narwską, w dzielnicach Wyborskiej i Petersburskiej, a także na Wasilewskim Ostrowie [...] poczęli się zbierać robotnicy w celu – jak to ogłosił o. Georgij Gapon – pójścia na plac Zamkowy dla wręczenia cesarzowi petycji. [...] Nie zwracając uwagi na perswazje przystawa Znaczkowskiego ani też na ataki kawalerii, tłum nie rozchodził się, ale part naprzód. Znajdujące się u bramy Narwskiej dwie rotki otworzyły ogień krótkimi seriami [...] padło na miejscu 10 zabitych i około 20 rannych. [...] Po tym tłum rozbiegł się.

Cyt. za: *Wiek XIX w źródłach*, oprac. M. Sobańska-Bondaruk, S.B. Lenard, Warszawa 2001, s. 342–343.

a) Podaj nazwę państwa, w którym rozegrały się opisane w tekście wydarzenia.

.....

b) Wymień władcę panującego wówczas w tym kraju.

.....

c) Wyjaśnij, co zostało zapoczątkowane wydarzeniami opisanymi w źródle.

.....

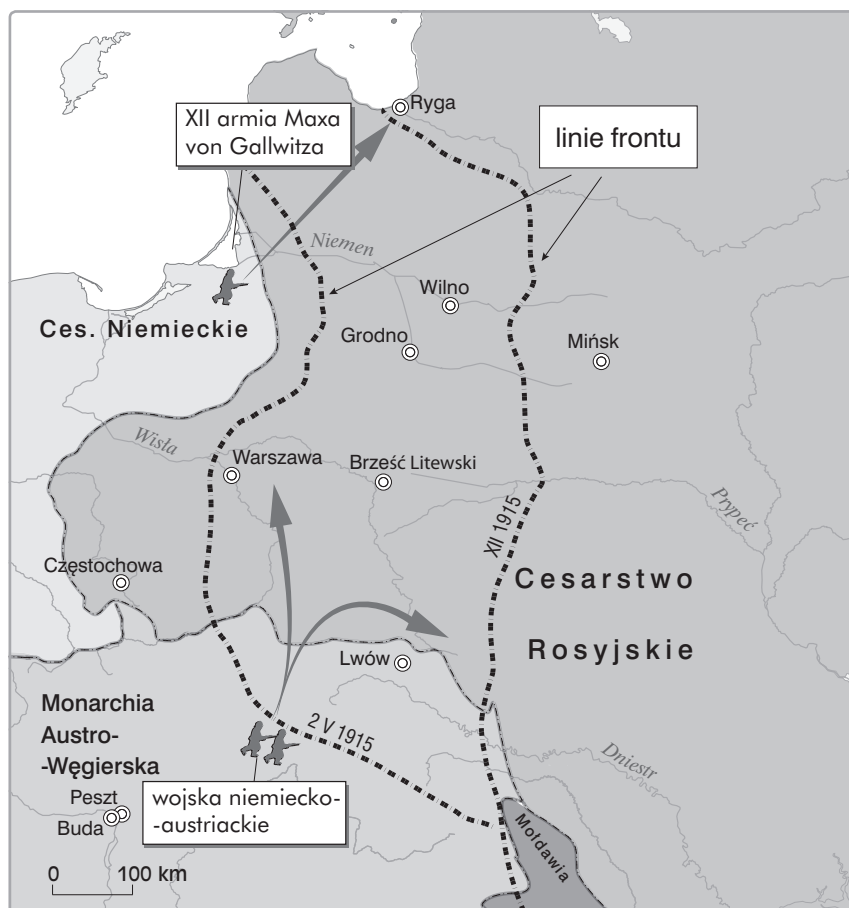
Zadanie 33. (2 pkt)

Wśród wymienionych państw podaj to, które chronologicznie jako pierwsze włączyło się do działań I wojny światowej i wpisz przy nim literę A, oraz to, które włączyło się jako ostatnie. Przy nim wpisz literę B.

a)	Austro-Węgry	
b)	Francja	
c)	Rosja	
d)	USA	
e)	Wielka Brytania	

Zadanie 34. (4 pkt)

Na podstawie mapy i własnej wiedzy uzupełnij podane zdania, wpisując odpowiednią nazwę frontu (a), nazwę bloku państw z okresu I wojny światowej (b), datę roczną (c) oraz nazwę miasta (d).

Na mapie zostały przedstawione działania na froncie ..... (a)
w 1915 r. Sukcesy na tym froncie odnosiły wówczas państwa określane mianem państw
..... (b). Działania zbrojne w tej części Europy trwały do roku
..... (c), kiedy to zostało podpisane zawieszenie broni w .....
..... (d).

Zadanie 35. (1 pkt)

Podkreśl poprawne zakończenie zdania.

Dynastia, która utraciła koronę Niemiec po I wojnie światowej, to

- a) Habsburgowie.
- b) Luksemburgowie.

- c) Hohenzollernowie.
- d) Wettyni.
- e) Hohenstaufowie.
- f) Wittelsbachowie.

Zadanie 36. (2 pkt)

Dwie spośród wymienionych poniżej postaci historycznych przyporządkuj polskim formacjom zbrojnym z czasów I wojny światowej. Do rubryk tabeli wpisz odpowiednie nazwiska. Uwaga: należy podać tylko dwa nazwiska.

Ignacy Paderewski, Józef Haller, Józef Piłsudski, Roman Dmowski, Władysław Anders

	Formacja	Postać
a)	Legiony Polskie	
b)	Armia Polska we Francji	

Brudnopis (*nie podlega ocenie*)

